

Emmeloord, 26 september 2023.

Onderwerp

Rekenkamerrapport Ondernijning

Advies raadscommissie

[...]

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

De conclusies van het rapport te onderschrijven en de gedane aanbevelingen over te nemen.

Doelstelling

De rekenkamer wil met het onderzoek zicht krijgen op het ondernijningsbeleid van de gemeente Noordoostpolder, de uitvoering daarvan en de rol van de raad daarbij. Het thema ondernijning staat volgens de rekenkamer hoog op de politiek-bestuurlijke agenda van gemeenten; in het recente coalitieakkoord van de gemeente Noordoostpolder wordt aangegeven dat 'ondernijning om blijvende aandacht vraagt'.

Argumenten

1.1. Op basis van documenten en gesprekken is in het onderzoek de volgende, algemene conclusie getrokken:

Dat de aanpak van ondernijning door de gemeente Noordoostpolder onder de maat is. Dat kan deels verklaard worden door de onderbezetting in 2022, maar verder blijkt uit de gesprekken dat het bestuur en de ambtelijke leiding weinig urgentie voelen voor de aanpak van ondernijning. Zo is de capaciteit voor de aanpak van ondernijning in Noordoostpolder beduidend kleiner dan in de buurgemeenten en kan de begin dit jaar specifiek voor de aanpak van ondernijning aangestelde beleidsmedewerker zich door andere werkzaamheden maar twee dagen per week daarmee bezighouden. De verantwoordelijken binnen het college nemen ook niet het voortouw bij de aanpak van ondernijning, waardoor het college ondernijning niet of nauwelijks als een reëel probleem ervaart. Een gevolg daarvan is dat collegeleden geen rol voor zichzelf zien. Het bewustzijn van de problemen rond ondernijning ontbreekt ook bij een substantieel deel van de gemeenteraad.

2.1 Op basis van de bevindingen en conclusies doet de rekenkamercommissie de volgende aanbevelingen aan zowel het college en als de gemeenteraad:

Aanbevelingen aan de gemeenteraad en het college

1. *Betrek de raad en zijn kaderstellende taken nadrukkelijk bij de beeldsvorming over het thema ondernijning.*

Neem de raad mee in de keuzes die gemaakt moeten of kunnen worden. Laat de raad de prioriteiten onderwerpen bepalen, gebaseerd op een goede informatiepositie (aanbeveling 4). Laat de door de raad gestelde prioriteiten leidend zijn in het beleid.

2. *Bestuurlijke prioriteit in beleid en middelen*

Geef als college bestuurlijk daadwerkelijk prioriteit aan de aanpak van ondernijning. Formuleer ambities, stel heldere doelen vast en begroot in lijn met de doelen ook de benodigde middelen. Leg dit vast in een concreet uitvoeringsplan en geef daar bestuurlijke prioriteit aan. Zorg er nadrukkelijk voor dat de gemeentelijke capaciteit aansluit bij de vastgestelde doelen, zodat daadwerkelijk uitvoering gegeven kan worden aan de aanpak van ondernijning.

3. *Bewustzijn en onderkenning van de problematiek*

Creëer bewustzijn van ondermijningsproblematiek en de verschijningsvormen en risico's daarvan, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als bij de gemeenteraad en het college. Onderken dat zowel ambtenaren, gemeenteraadsleden als collegeleden het doelwit kunnen worden van ondermijnende activiteiten. Creëer een zichtbaar vertrouwelijk meldpunt voor signalen van ondermijning en informatie over wat ondermijning kan zijn.

Aanbevelingen aan het college

4. *Monitoren en raad informeren*

Monitor de aanpak van ondermijning systematisch en rapporteer daarover periodiek aan de raad, zodat de raad op de hoogte is van de ontwikkelingen in de aanpak. Hou het ondermijningsbeeld actueel zodat in het hele grondgebied van de Noordoostpolder voldoende zicht is op mogelijke risico's van ondermijning en gericht de uitvoering daarop kan worden afgestemd.

5. *Uitvoering met een duidelijke lijn van beleid naar uitvoering*

Werk als gemeente in de praktijk volgens het uitvoeringsplan dat voortvloeit uit de doelstellingen van het beleid, zodat de 'waan van de dag' minder leidend wordt en prioriteit gegeven wordt aan de risico's uit het ondermijningsbeeld.

Naast de hierboven geformuleerde aanbevelingen biedt dit onderzoek meer aanknopingspunten om de aanpak van ondermijning te verbeteren. Benut ook deze aanknopingspunten voor de verdere ontwikkeling ervan.

Kanttekeningen

Rekenkamerrapporten zijn er om de controlerende rol van de gemeenteraad te versterken en het beleid en bestuur van de gemeente Noordoostpolder te helpen verbeteren. Dat vraagt van alle betrokkenen een kritische, onderzoekende en lerende houding. Voorgesteld wordt de gedane aanbevelingen, zoals deze in het rapport staan beschreven, over te nemen.

Planning/uitvoering

In de beeldvormende behandeling op 31 oktober 2023 krijgt u gelegenheid de opstellers van het rapport vragen te stellen. Op 27 november is vervolgens de oordeelsvormende bespreking tussen commissie en college. Tijdens de raadsvergadering van 11 december 2023 dient u zich uit te spreken over de conclusies en aanbevelingen.

Bijlage

Het rapport Ondermijning

Rekenkamer Noordoostpolder.

Portefeuillehouder : R.T. de Groot

Steller : Esther Fogl (secretaris rekenkamer); 06 30 92 69 65; Esther.fogl@mac.com

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van rekenkamer Noordoostpolder van 26 september 2023, no. 23.0001075;

gelet op artikel 81 Gemeentewet

B E S L U I T:

De conclusies van het rapport te onderschrijven en de gedane aanbevelingen over te nemen.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 11 december 2023.

De griffier, de voorzitter,